

Pagna ewlenija>Flus/Talbiet monetarji>L-Ordni Ewropea tal-Flus

L-Ordni Ewropea tal-Flus

Latvja

1 L-eżistenza ta' ordni għal proċeduri għall-ħlas

Fil-Latvja hemm żewġ possibiltajiet: l-eżekuzzjoni mhux kontestata tal-obbligi (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*, il-Kapitolu 50, l-Artikoli 400 – 406 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili (*Civilprocesa likums*)) u l-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtība*, il-Kapitolu 50.1, Artikoli 406.1–406.10 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

1.1 L-ambitu tal-proċedura

1.1.1 Liema talbiet huma eliġibbli (pereżempju talbiet fi flus biss, talbiet kuntrattwali biss eċċ.)?

L-eżekuzzjoni mhux kontestata tal-obbligi tista' ssir:

skont il-ftehimiet dwar obbligi li jiġu garantiti b'ipoteka pubblika jew pleġġ kummerċjali;

skont ftehimiet b'terminu fiss iċċertifikati minn nutar jew ftehimiet b'terminu fiss ta' effett legali ekwivalenti għall-ħlas ta' flus jew ir-radd lura ta' proprjetà mobbli; skont il-ftehimiet b'terminu fiss għall-kiri jew lokazzjoni ta' proprjetà li huma ċertifikati minn nutar jew imniżżla f'reġistru tal-artijiet u li jipprovdu l-lokatarju jew kerrej għandu obbligu, malli jiskadi t-terminu, biex jivvaka jew jagħti l-proprjetà mikrija jew biċ-ċens, (ħlief appartament) u jħallas il-kera jew iċ-ċens; skont ċedola kontestata.

L-obbligi msemmija hawn qabel mhumiex soġġetti għal eżekuzzjoni mhux kontestata jekk:

l-eżekuzzjoni se ssir kontra proprjetà tal-Gvern;

l-obbligu sar preskritt, għaliex jidher mingħajr ebda dubju mid-dokument innifsu.

L-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti tista' ssir fir-rigward ta' obbligi ta' ħlas li għalihom hemm provi permezz ta' dokument u li wasalilhom iż-żmien għall-eżekuzzjoni, u fir-rigward ta' obbligi għall-ħlas ta' kumpens previst f'kuntratt għall-forniment ta' prodotti, l-akkwist ta' prodotti jew il-forniment ta' servizzi, jekk dawn l-obbligi jidhru f'dokument u ma ġiex speċifikat żmien għall-eżekuzzjoni.

L-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti ma tistax issir:

għal pagamenti marbuta mal-obbligu korrispettiv mhux imwettaq;

jekk il-post ta' residenza dikjarata jew *de facto* tad-debitur mhux magħruf;

jekk il-post ta' residenza dikjarata, il-post ta' residenza *de facto* il-pożizzjoni geografika jew l-uffiċċju reġistrat tad-debitur ma jinsabx fil-Latvja;

jekk il-penali mitluba taqbeż l-ammont tad-dejn prinċipali;

jekk l-imgħax mitlub taqbeż l-ammont tad-dejn prinċipali.

1.1.2 Hemm limitu massimu fir-rigward tal-valur tat-talba?

Le.

1.1.3 L-użu ta' dik il-proċedura huwa fakultattiv jew obligatorju?

L-użu tal-proċeduri mhux obligatorju.

1.1.4 Din il-proċedura hija disponibbli jekk l-intimat jgħix fi Stat Membru ieħor jew f'pajjiż terz?

L-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti ma tistax issir jekk il-post ta' residenza dikjarata jew *de facto* tad-debitur, il-pożizzjoni geografika jew l-uffiċċju reġistrat tiegħu ma jinsabx il-Latvja.

L-eżekuzzjoni mhux kontestata tal-obbligi tista' ssir jekk jittersaq rikors fuq il-baži ta' dokumenti ipotekarji fuq proprjetà immobbli, jew ta' obbligu biex wiehed jivvaka jew jagħti lura proprjetà immobbli mikrija jew b'ċens, jekk il-proprjetà tkun tinsab il-Latvja. Rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata bbażat fuq ipoteka fuq bastiment jista' jittersaq il-Latvja jekk l-ipoteka tkun reġistrata hemmhekk.

1.2 Il-qorti kompetenti

Rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata jiġi ppreżentat fir-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt (*rajona (pilsētas) tiesa*):

tal-post ta' residenza dikjarata tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto*, jekk ir-rikors jikkonċerna obbligi ta' ħlas ta' flus jew għar-restituzzjoni ta' proprjetà mobbli, jew obbligi imposti b'kuntratt li huma garantiti bi pleġġ kummerċjali;

tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli, jekk ir-rikors isir fuq il-baži ta' dokumenti ta' ipoteka fuq proprjetà immobbli jew obbligu biex tiġi vvakata jew ritornata proprjetà immobbli b'ċens jew mikrija. Jekk diversi proprjetajiet immobbli jservu ta' garanzija għal obbligu partikolari, u r-rikorsi jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt differenti, ir-rikors jinstema' mill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli, fuq għażla tar-rikorrent;

tal-post fejn hija r-reġistrata l-ipoteka fuq bastiment, jekk ir-rikors huwa bbażat fuq ipoteka fuq bastiment.

Rikors għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti jittersaq quddiem l-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post ta' residenza tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tad-debitur jew tal-uffiċċju reġistrat.

1.3 Ir-reqwiżiti formali

1.3.1 L-użu ta' formola standard huwa obligatorju? (jekk iva, minn fejn tista' tinkiseb din il-formola?)

Rikors għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti għandu jsir b'konformità mal-Anness 1 tar-Regolament tal-Kabinett Nru 792 tal-21 ta' Lulju 2009 dwar il-mudelli biex jintużaw għall-obbligi ta' eżekuzzjoni fuq notifika tal-qorti. Il-mudell huwa disponibbli fuq il-portal tal-qorti Latviani: <https://www.tiesas.lv/>

L-ebda mudell mhu disponibbli għal rikors dwar l-eżekuzzjoni mhux kontestata tal-obbligi, jienftieg li jkun disponibbli skont l-Artikolu 404 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili.

1.3.2 Jeħtieġ li nkun rappreżentat minn avukat?

Le, dan mhux obligatorju. Ir-regoli ġenerali dwar ir-rappreżentanza huma mnizżla fil-Kapitolu 12 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili - Rappreżentanti.

1.3.3 Kemm trid tkun dettaljata r-raġuni għat-talba?

Ir-raġunijiet fir-rikors ma hemmx għalfejn ikunu dettaljati.

Rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi trid tispesifikar l-obbligu u d-dokument li jixtieq jeżegwixxi l-kreditur, jindika d-dejn prinċipali li jrid jiġu rkuprat u kull penali u interessi, u fil-każ ta' ċedola, l-ispejjeż assoċjati mal-kontestazzjoni ta' ċedola u l-kumpens stabbilit bil-liġi. Dawn li għejjin jridu jiġu annessi mar-rikors: id-dokument li jrid jiġi eżegwit, u kopja awtentika tiegħu, jew f'każ ta' ċedola, id-dokument b'oppożizzjoni għaliha, u provi li ngħata avviż lid-debitur, sakemm ma jkunx previst mil-liġi li dan l-avviż mhux meħtieġ.

Rikors għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti jiġi ppreżentat billi timtela l-formola standard li tagħti dettalji tar-rikorent u tad-debitur, l-obbligu ta' hlas, id-dokumenti li huma prova tal-obbligu u l-iskadenza għat-tweġiq tal-obbligu, l-ammont mitlub u l-mod tal-kalkolu, dikjarazzjoni mir-rikorrent li tiċċertifika li t-talba ma tiddependix minn obbligu korrispettiv jew li t-tweġiq obbligu korrispettiv.

1.3.4 Huwa meħtieġ li tiġi ppreżentata prova bil-miktub fir-rigward tat-talba kkonċernata? Jekk iva, liema dokumenti huma ammissibbli bħala provi?

Dawn li għejjin iridu jiġu annessi ma' rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi: id-dokument li se jiġi eżegwit, u kopja awtentika tiegħu, jew f'każ ta' promissory note, id-dokument li qed jopponiha, u provi li ngħata avviż lid-debitur, sakemm ma jkunx previst mil-liġi li dan l-avviż mhux meħtieġ (il-prova li ngħata avviż tista' tkun dikjarazzjoni mfassla minn bailiff ċertifikat jew mill-assistent tiegħu fejn jiġi dikjarat li d-destinatarju ririfuta li jaċċetta l-avviż).

Għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti, ma trid tiġi ppreżentata l-ebda prova bil-miktub tat-talba, iżda r-rikors irid jidentifika d-dokumenti li jiffurmaw il-bażi tal-obbligu u ż-żmien stabbilit għat-tweġiq tal-obbligu. Jekk id-debitur jikkontesta l-validità tal-obbligu ta' pagament fi żmien 14-il jum mill-wasla tan-notifika mibgħuta mill-qorti, jintemmu l-proċedimenti tal-qorti għall-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti. Id-deċiżjoni biex jintemmu l-proċedimenti għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti fuq oġġezzjoni tad-debitur ma xxekklix lill-kreditur milli jressaq kawża ordinarja l-qorti dwar it-talba.

1.4 Iċ-ċaħda ta' rikors

L-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi - l-imħallef uniku jagħti deċiżjoni fi żmien sebat ijiem mid-data tal-preżentazzjoni tar-rikors, fuq il-bażi tar-rikors u tad-dokumenti annessi miegħu mingħajr notifika minn qabel lir-rikorrent u lid-debitur. L-imħallef jiċċad ir-rikors jekk ma jkunx fondat, jew jekk il-penali indikata fir-rikors hija sproporzjonata għad-dejn prinċipali, jew jekk id-dokument għall-eżekuzzjoni fih klawżoli iġusti li jiksru d-drittijiet tal-konsumaturi.

Fil-każ tal-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti, jekk il-qorti tilqa' r-rikors iżda fi żmien 14-il jum mill-wasla tan-notifika mibgħuta mill-qorti d-debitur iressaq dikjarazzjoni ta' oppożizzjoni fejn jikkontesta l-validità tal-obbligu ta' hlas, l-imħallef itemm il-proċedimenti tal-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti.

1.5 Appell

Ma hemmx appell mid-deċiżjoni tal-imħallef fuq rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi jew l-eżekuzzjoni fuq notifika tal-qorti.

1.6 Dikjarazzjoni ta' kontradizzjoni

B'rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi, l-imħallef jiddeciedi waħdu, mingħajr ma jqis il-fehma tad-debitur.

B'rikors għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti, l-imħallef jinnotifika lid-debitur bi proposta biex iħallas l-ammont indikat fir-rikors jew jipprezenta dikjarazzjoni ta' oġġezzjoni lill-qorti fi żmien 14-il jum min-notifika.

1.7 L-effett tad-dikjarazzjoni ta' kontradizzjoni

L-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti - jekk id-debitur jikkontesta l-validità tal-obbligu ta' pagament fi żmien 14-il jum mill-wasla tan-notifika mibgħuta mill-qorti, jintemmu l-proċedimenti tal-qorti għall-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti. Jekk id-debitur jaċċetta parti mir-rikors, ir-rikorrent jiġi nnotifikat bit-tweġiba tad-debitur u jiġi ffixxat żmien li fih ir-rikorrent irid jinforma lill-qorti jekk tħallsix dik il-parti tal-obbligu li għaliha għet aċċettata l-eżekuzzjoni. Jekk ir-rikorrent ma jaqbilx mal-eżekuzzjoni ta' parti mill-obbligu, jew ma jwiegibx fiż-żmien stabbilit fin-notifika, jintemmu l-proċedimenti tal-qorti.

1.8 L-effett tan-nuqqas ta' dikjarazzjoni ta' kontradizzjoni

B'rikors għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti, jekk id-debitur ma jipprezentax id-dikjarazzjoni ta' oġġezzjoni fiż-żmien indikat fin-notifika, l-imħallef jieħu deċiżjoni fi żmien sebat ijiem mid-data ta' skadenza taż-żmien imħolli għad-dikjarazzjoni ta' oġġezzjoni, u jordna l-eżekuzzjoni tal-obbligu ta' pagament speċifikat fir-rikors u l-irkupru tal-ispejjeż tal-qorti.

1.8.1 X'jeħtieġ li jsir sabiex tinkiseb deċiżjoni eżekuttiva?

L-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti: id-deċiżjoni tal-imħallef dwar l-eżekuzzjoni tal-obbligu ta' pagament indikata fir-rikors tidhol fis-seħh minnufih; hija dokument eżekuttiv li jista' jiġi eżegwit skont ir-regoli dwar l-eżekuzzjoni tas-sentenzi.

L-eżekuzzjoni mhux kontestata tal-obbligi: l-imħallef, wara li jkun eżamina l-validità tar-rikors u jiddeciedi li jista' jiġi milqugħ, jagħti deċiżjoni dwar liema obbligazzjoni se tiġi eżegwita u sa fejn għandha tiġi eżegwita. Id-deċiżjoni tal-imħallef tidhol fis-seħh minnufih; hija dokument eżekuttiv li jista' jiġi eżegwit skont ir-regoli dwar l-eżekuzzjoni tas-sentenzi. Id-deċiżjoni tal-imħallef tinħareġ għall-eżekuzzjoni flimkien ma' kopja awtentika tad-dokument li qed jiġi eżegwit.

1.8.2 Din id-deċiżjoni tkun finali jew ikun għad fadal il-possibilità li l-intimat jappella minnha?

Ma hemmx appell mid-deċiżjoni tal-imħallef fuq rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi jew l-eżekuzzjoni fuq notifika tal-qorti; madankollu, jekk id-debitur huwa tal-fehmali t-talba tar-rikorrent, fuq il-mertu, mhix fondata, huwa jista' jiftaħ kawża kontra l-kreditur biex jopponi t-talba (f'każ ta' eżekuzzjoni mhux kontestata tal-obbligi, fi żmien sitt xhur minn meta tintbagħat il-kopja awtentika tad-deċiżjoni tal-imħallef, u f'każ ta' eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti, fi żmien tliet xhur minn meta tintbagħat il-kopja awtentika tad-deċiżjoni). Meta d-debitur jiftaħ din it-tip ta' kawża huwa jista' jitlob is-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tal-obbligi; jekk il-kreditur ikun tħallas matul il-proċess ta' eżekuzzjoni, id-debitur jista' jitlob għal garanzija tat-talba tiegħu. Il-kawża trid ssir skont il-proċeduri stabbiliti mil-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili quddiem il-qorti li semgħet ir-rikors preċedenti għall-eżekuzzjoni mhux kontestata tal-obbligi jew l-eżekuzzjoni tal-obbligi fuq notifika tal-qorti. Jekk madankollu t-talba taqa' taħt il-guridizzjoni ta' qorti reġjonali (apgabaltiesa), il-kawża għandha titressaq quddiem il-qorti reġjonali b'gurdizzjoni għat-taqsimha tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt li semgħet ir-rikors preċedenti. Kawża tista' tiġi rieżaminata b'rabta mal-istħarriġ ta' sentenza fuq inizjattiva tal-konvenut abbażi tal-Artikolu 19 tar-Regolament (KE) Nru 1896/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill bis-sottomissjoni ta' rikors:

rigward l-istħarriġ gudiżzarju jew deċiżjoni ta' qorti distrettwali (belt) - lill-qorti reġjonali kkonċernata;

rigward l-istħarriġ gudiżzarju jew deċiżjoni ta' qorti distrettwali (belt) - lill-qorti reġjonali kkonċernata (*Augstākā tiesa*);

rigward l-istħarriġ gudiżzarju ta' sentenza jew deċiżjoni tal-Awla tal-Qorti (Tiesu palāta) - lis-Sezzjoni tal-Kawżi Ċivili tal-Qorti Suprema.

Ir-rikors jista' jiġi ppreżentat fi żmien 45 jum minn meta jiġu stabbiliti ċ-ċirkostanzi għall-istħarriġ skont il-leġiżlazzjoni tal-Unjoni Ewropea.

Ir-rikors ma jistax jiġi sottomess jekk għaddiet l-iskadenza għas-sottomissjoni ta' dokument ta' eżekuzzjoni rigward is-sentenza rilevanti.

Rikors li ma jindikax iċ-ċirkostanzi li skont il-leġiżlazzjoni tal-Unjoni Ewropea jistgħu jiġu rikonoxxuti bħala ċirkostanzi għall-istħarriġ ta' sentenza, ma jiġix aċċettat u jiġi ritornat lura lir-rikorrent. Imħallef jirrifjuta li jaċċetta li jeżamina rikors għall-istħarriġ gudiżzarju tal-kawża minħabba s'istħarriġ ta' sentenza, anke jekk ir-rikors ikun ġie sottomess ripetutament u ma jidhrax minnu li ċ-ċirkostanzi għall-istħarriġ gudiżzarju tas-sentenza biex tiġi deċiża l-kwistjoni nbiddlu. L-imħallef jista' jissottometti lment anċillari dwar din id-deċiżjoni.

L-aħħar aġġornament: 08/05/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinzamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdañħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.